

ODPOCZYWAMY sie. i bawimy ponowemu

Tę stronę w całości poświęcamy zagadnieniu nowego stylu zabawy, planowego i właściwego spędzania wolnego czasu. Czytelnicy będą mogli się zapoznać z pozytywnym i negatywnym materiałem. Mamy nadzieję, że dobre przykłady będą przez szereg koleżanek i kolegów wykorzystane w praktyce, zaś wszyscy, których te sprawy interesują, podzielą się z naszą redakcją swoimi uwagami.

„Wzorowa niedziela“ młodych budowniczych Warszawy

Czterdziesto - osobowa grupa młodych chłopców i dziewcząt, którzy zebrali się w niedzielę w świetlicy na budowie Ministerstwa Rolnictwa miała stosunek raczej nieufny do całego przedsięwzięcia. Nikt jeszcze nie słyszał przecież o tym, żeby zbierać aktywność organizacyjną na pół dnia po to... aby uczyć go, co ma robić z czasem, w którym nie się nie robi...

Przecież w końcu, jeśli ktoś ma już trochę wolnego czasu, to idzie do kina, czyta książkę, gada z kolegami albo wręcz się idzie na zabawę. Takie jest chyba spędzanie wolnego czasu i to wcale nienajgorsze.

A przecież redakcja „Sztandaru Młodych” wspólnie z Zarządem Stołecznym ZMP zebrała w niedzielę w południe tę czterdziestkę.

Przed wszystkim nie było żadnego referatu, żadnego zاجадania. Zebrani zostali ostentacyjnie przekonani o tym, że nie jest to jednak „zamaskowane” zebranie (a wielu tak podejrzewało).

Usiedli na długich ławach świetlicy, zgłasza światło, zasłumił aparat i na rozpiętym ekranie potoczyła się akcja walki o fabrykę traktorów w NRD — film „Nasz chleb powszedni”.

A więc należy chodzić do kina! W porządku — o tym wszyscy wiedzą.

Robotnicy niemieccy wypuścili na pola pierwszą serię traktorów, zapala się światło.

Jeśli się jest „zwyczajnie” w kinie, w takich chwilach za piana się szybko paliło, wychodzi na ulicę, czasem (nie zawsze) zamienia się z kolegą kilka słów, ograniczających się najczęściej do stwierdzenia „dobry” lub „zły” film.

Ale tu siedzi ich czterdziestka. Znają się z kół, z dzielnic. Film był ciekawy, jest o czym mówić. I już niemal samorzutnie rozwija się dyskusja. Jak w NRD rozdziło się nowe życie, jak tam ścierała się w klasowej walce dwa światy, jak wspaniała jest wszędzie na świecie walka klasy robotniczej, jak nieunikniony jest upadek starego, zgniłego świata. I o aktorach była mowa i o szczegółach, które jeden z widzów zauważył a teraz zwraca na nie uwagę kolegom.

Zgodnie z tym, co „i tak wszyscy wiemy” jest więc miejsce i na pogadanie z kolegami.

Już pojawia się znany całej warszawskiej młodzieży kol. Olearczyk, wielki „spec” od piosenek. Nauka śpiewu — to już niebardzo czas „wolny”. Ale nie — nie ma powtarzania słów, podawania tonu. Śpiewa się znane, ulubione piosenki. Barak świetlicy aż drży od młodych głosów. Ktoś proponuje „Pochód przyjaźni”, zaczyna śpiewać, inni podchwytują. „Na wesoło”, prawie niedostrzegalnie poprawia ich kol. Olearczyk. A potem zaczyna jakąś mało znaną ludową piosenkę rosyjską. Ten i ów zna kilka oderwanych słów, melodia jest łatwa. Po chwili, przy drugim prześpiewaniu, cała sala śpiewa z zapalem. Nauczyli się nie zauważywszy nawet kiedy...

Jeszcze nie ucieli śpiew, gdy ktoś zaproponował: „młotłaz”. Stara ludowa zabawa w młotłaz skupia wszystkich do wielkiego koła. Jest dużo hałasu, dużo śmiechu, dużo żartów. Pierwotne przewidywania „zatajonego” zebrania rozprzeczły się. Zmęczeni młotłazem opadają na ławki i rozпочинаją się nie mniej wesołe ale spokojniejsze gry, zgadywanki.

Jeden z aktywistów dzielnicowych wyciąga książkę i czyta ostrą, demaskatorską „Humoreskę amerykańską” Haszka. Później toczy się rozmowa o amerykańskim stylu życia, o ohydzie imperialistycznej kultury. Znalazło się miejsce na kilka słów o Haszku, autorze opowiadania. I już następne wesołe opowiadanie ze „Sztandaru” — Konwickiego „Bieda z kalendarzem”, o tym jak robotnicy realizując plany produkcyjne przed terminem przegonili kalendarzowy czas. Znowu miejsce na żarty, opowiadania o wysięgu z kalendarzem na MDM, w L-13, w warszawskich MZK.

No, dosyć — ławki pod ścianą. Trojak, kujawiak — zabawa na całego.

Potem wspólny obiad w WSS-ie...

Na zakończenie znowu rozmowa, której nikt nie prowadził, która potoczyła się sama, bo potoczyć się musiała.

Pora przypomnieć — robawiona, roztańczona czterdziestka to stoletni aktywność robotniczy.

Potoczyła się więc rozmowa o pracy, o bołaczkach, o potrzebie stałej wymiany doświadczeń na łamach organizacyjnej gazety, o dość częstym braku dostatecznej opieki Zarządów Dzielnicowych nad pracą kulturalną - oświatową w kołach, o braku lokalów świetlicowych i zabiegach o fundusze w Radach Zakładowych.

Późnym wieczorem wychodzili ze świetlicy na budowie Ministerstwa Rolnictwa zajęte gorącą dyskusją grupki młodzieży.

Pozornie — wszystko się zgadza. Nie było tu nic nowego. Należy oglądać filmy, żartować, czytać, tańczyć. Ale — czy naprawdę wszyscy, ciła młodzież Warszawy i kraju tak właśnie spędza czas wolny? Wiemy, że nie. Trzeba więc pokazać jej te formy zabawy, przyzywać ją do nich, nauczyć je cenić. Jak? Przez mądrze, systematycznie prowadzoną w zakładowych organizacjach pracę kulturalną - oświatową. No tak, ale nie ma instruktorów, nie ma instruktorów... W to niedzielnie popołudnie było wprawdzie wszystko, ale równocześnie okazało się wyraźnie, że „instruktorem” może być z powodzeniem każdy nasz aktywista, że trzeba tylko zebrać młodzież i zainteresować ją. Że trzeba wprowadzać jak najwięcej form zabawy, że zabawę trzeba przejąć naszą treścią: młodą i zdrową.

A. PAWŁOWSKA

Nasi korespondenci piszą

Bawiliśmy się doskonale

Dążenie do nowego stylu zabawy młodzieżowej — to nie tylko troska kierownictwa Związku Młodzieży Polskiej, ale także samej młodzieży.

Dowodem tego jest coraz więcej zabaw i wieczerynek urządzanych w fabrykach i szkołach, na których młodzież bez wódki, bez boogie-woogie i samby bawi się doskonale.

Ale nie wszędzie jeszcze młodzież, choć pełna chęci, wie jak organizować zabawy. Dlatego doświadczenie tych kół, które już urządziły takie imprezy — powinno dać im pewne wskazówki, pomóc w pokonywaniu trudności.

Nie jest możliwe opublikowanie wszystkich listów, które wpłynęły do naszej redakcji, mówiących o dobrych zabawach. Cytujemy jedynie fragmenty najbardziej charakterystyczne i ciekawe.

A więc doskonale bawili się młodzi robotnicy na zabawie noworocznej w HUCIE „BATO RY” w CHORZOWIE. Oddajemy głos kol. KSIĘŻYKOWI, pracującemu w hucie.

„Naszą imprezę noworoczną zorganizowaliśmy 6. I. 1951 r. w Domu Hutniczym w Chorzowie. Przygotowaliśmy się do niej starannie. Zarząd Zakładowy ZMP już tydzień wcześniej zaplanował rozrywkę w kołach, o braku lokalów świetlicowych i zabiegach o fundusze w Radach Zakładowych.

Późnym wieczorem wychodzili ze świetlicy na budowie Ministerstwa Rolnictwa zajęte gorącą dyskusją grupki młodzieży.

Pozornie — wszystko się zgadza. Nie było tu nic nowego. Należy oglądać filmy, żartować, czytać, tańczyć. Ale — czy naprawdę wszyscy, ciła młodzież Warszawy i kraju tak właśnie spędza czas wolny? Wiemy, że nie. Trzeba więc pokazać jej te formy zabawy, przyzywać ją do nich, nauczyć je cenić. Jak? Przez mądrze, systematycznie prowadzoną w zakładowych organizacjach pracę kulturalną - oświatową. No tak, ale nie ma instruktorów, nie ma instruktorów... W to niedzielnie popołudnie było wprawdzie wszystko, ale równocześnie okazało się wyraźnie, że „instruktorem” może być z powodzeniem każdy nasz aktywista, że trzeba tylko zebrać młodzież i zainteresować ją. Że trzeba wprowadzać jak najwięcej form zabawy, że zabawę trzeba przejąć naszą treścią: młodą i zdrową.

Józef Mak rozmieszczał wszystkich doskonale! Występowali satyrycznymi. Nasza hutnicza orkiestra śpiała się doskonale. Obecna na sali „Lekka Kawaleria” doskonale utrzymywała porządek.

Po tak zorganizowanej zabawie wszyscy z pewnością stanęli najeżeni przy swych warsztatach pracy — wypoczęci, pełni miłych, radosnych wrażeń.”

Spośród listów ze wsi wybieramy list kol. JAWORSKIEGO z UNIWEKSIETU LUDOWEGO w GOŚCIERADOWIE, który tak opisuje zabawę młodzieży uczącej się w tej szkole:

„Z zabawą w szkole sprawa nie jest wcale łatwa. Wśród młodzieży szkolnej dosyć często jeszcze spotyka się przedstawicieli tzw. „złotej młodzieży”, której w żaden sposób nie można przekonać, że zmanierowany sposób bycia jest nam obcy i wrogi.

U nas w szkole szczęśliwie pokonał nas wszystkich ten trudności. Z inicjatywy Zarządu Szkolnego ZMP i naszego samorządu w pierwszej połowie stycznia zorganizowaliśmy wieczór świetlicowy połączony z występami i zabawą.

Zabawę urozmaicił starannie przygotowany i aktualny repertuar — występy chóru szkolnego, inscenizacja, blyskawiczny konkurs czytelników.”

*

Skończył się karnawał. Znowu praca w fabrykach, wsiach spółdzielczych i drobnotowarowych, szkołach — rozwija się i wzmacnia.

Nie oznacza to jednak wcale, że problem „nowego stylu zabawy” jest już rozwiązany. Przeciwnie — prawie wszystko jeszcze trzeba w tym kierunku zrobić.

Doświadczenie dotychczasowych zabaw wskazuje wyraźnie na o. że powodzenie i na prawdę młodzieżowe nastroje zabaw uzależnione są od tego, jak organizujemy atrakcje na zabawie — a więc wspólny śpiew, konkursy literackie, geograficzne, historyczne, konkursy tańca ludowego (formę tak bardzo popularną na zabawach komсомolskich), gry towarzyskie i wiele innych.

To bowiem jest rzeczą najważniejszą.

HANKA KORNACKA

Katowice

WALCZYĆ ZE ZŁYM STYLEM ZABAW

To, co napisaliśmy o dobrych zabawach, o właściwej atmosferze nie powinno uspakajać nikogo z nas. Powinniśmy zdać sobie sprawę z tego, że złych zabaw, niestety, jest jeszcze znacznie więcej.

Oto kilka fragmentów z korespondencji fabrycznych i szkolnych, sygnalizujących szkodliwą atmosferę panującą na zabawach młodzieżowych.

O złej zabawie piszą przewodnicy fabryki im. Wilhelma Piecka w Żychlinie.

„Staraniem ZP ZMP w Kulnie zorganizowano w naszej fabryce zabawę sylwestrową dla przewodników pracy i nauki, na której miała grać orkiestra orkiestra świetlicy fabryki M-1 w Żychlinie.

Jednak zabawa właściwie minęła się z celem, ponieważ zabrakło na niej miejsca dla przewodników pracy. Wielu z nich musiało wrócić do domu mimo otrzymanych zaproszeń.”

Niewesoły jest również list kol. Z. S. z Sulechowa:

„W końcu grudnia 1950 r. odbyła się w Świętynie (pow. Wolsztyn) zabawa zorganizowana staraniem organizacji ZMP-owskiej. Już od dłuższego czasu w Świętynie nie było zabaw, nie więc dziwnego, że ta miała powodzenie niebywałe. Cóż jednak się stało?

Z początku było wszystko w porządku. Wiejska orkiestra przyszywała tańczącym „na ludową nutę”, wszyscy bawili się doskonale. Znaleźli się jed-

nak koledzy, którym tej zabawy było za mało. Ze wstydem trzeba powiedzieć, że byli to ZMP-owcy — przewodniczący ZP ZMP w Sulechowie kol. Kaczonka, ref. gosp. ZP ZMP kol. Lewandowski i przewodniczący koła wiejskiego kol. Piórkowski.

Nie zważając na swoje stanowisko, poprawili sobie humor w bufecie, a następnie już po pijanemu zaczęli zakłócać zabawę. Przerywali orkiestrę, usilowali przemawiać, co wzbudzało jedynie niesmak. Awantura ta zepsuła zupełnie nastrój zabawy, co gorsza, dała hasło do ogólnego pijaństwa.”

Ale już najwyższym skandalizmem jest to, czego dowiadujemy się o zabawie młodzieżowej, zorganizowanej przez ZMP-owców z Państw. Lic. Przem. Drzewnego w Augustowie w dniu 27.1.51 r. Korespondent nasz kol. Krawciewicz pisze:

„Trzech pijanych leży w szatni. Spacerujący po korytarzu kol. Jurewicz, przewodniczący Zarządu Szkolnego ZMP, nie zwraca o. na najmniejszej uwagi. Przy wejściu na salę niesamowite krzyki i wywiska. Przy bufecie pełno ZMP-owców popijających.

Oto fragment zabawy młodzieżowej, którą Zarząd Szkol-

ny ZMP zorganizował w naszej szkole.

W szkole naszej ZMP-owcy nie dają dobrego przykładu. Dowód: kiedy jedna z profesorów zwróciła się do przewodniczącego ZS ZMP na zabawie, aby wpłynął na ograniczenie sprzedaży wina w bufecie — otrzymała odpowiedź: „To nie pani interes”. W podobnej sprawie interweniował kol. E. Kondracki, członek brygady „Lekkie Kawalerii” z Państw. Lic. Ogólnokształcącego. Kol. Z. Sował odpowiedział: „Proszę nie wykać nosa w nieswoje sprawy”.

To było zaledwie kilka listów. One już jednak dosyć dokładnie charakteryzują szkodliwy nastrój tych „młodzieżowych” zabaw.

Zło trzeba jak najszybciej zlikwidować! Konieczna jest tu i praca uświadamiająca wśród młodzieży i większa czujność wobec tych zagadnień ze strony ZMP-owców.

Trzeba pamiętać, że wrogowi zależy na ośmupnieniu młodzieży, na rozpiciu jej

Zdarza się, niestety, że członkowie organizacji, zapytani, dlaczego uczestniczyli w beznadziejnych, pijackich zabawach — odpowiada uśmiechem:

— Nie rozumiem was, kolegowie!... Cóż może szkodzić organizacji to, czy chodzę na takie, albo inne zabawy? I czy przez to, że włożę za-nasze buty, wypiję jednego, przez to, że zatańczę z koleżanką boogie-woogie — zmienia się mój stosunek do organizacji ZMP-owskiej?

W tym — niestety dość rozpowszechnionym poglądzie — tkwi poważne niebezpieczeństwo. Ale tu właśnie zaczyna się rola aktywów, roli organizacji ZMP-owskiej na każdym szczeblu, a zwłaszcza w kołach — rola uświadamiająca i wyjaśniająca. Chodzi przecież o to, że styl zabawy związany jest z kształtowaniem się nowego, moralności, z walką ze starą moralnością. To trzeba umieć zawsze wskazać w pracy propagandowej na konkretnych przykładach.

Nigdy bowiem moralność ZMP-owska, wymagająca od młodego człowieka prostoty, naturalności i godności w obyciu — nie godzi się z ogłupianym, do gruntu demoralizującym „amerykańskim stylem życia”.

Czas najwyższy aby zabawa młodzieżowa stała się rzeczywiście wzorowym poczynkiem po pracy i nauce. Aby listy o dobrych zabawach — stały się prostym, codziennym zjawiskiem, świadczącym o dojrzwaniu politycznym, o przekształcaniu się psychiki młodzieży.

K. Z.

JAK CHCIAŁABYM SPĘDZAĆ WOLNY CZAS?

List czytelniczki

„Sztandarze Młodych” poruszano już nieraz sprawę zabawy — jak się bawimy, jak chcielibyśmy się bawić, opisywano zabawy złe i dobre.

Ale przecież odpoczynek po pracy to nie tylko zabawa. To także wolny czas, który zwykle spędzamy w sposób mniej lub bardziej pożyteczny. I o tym właśnie chciałabym napisać, bowiem wydaje mi się, że o organizowaniu wolnego czasu pisze się u nas stanowczo za mało. Zaczę od tego — jak dotąd wyglądało często nasz odpoczynek po pracy.

Jest sobota — popołudnie. Nie ma zebrania. Mamy wolny czas. Wychodzimy gromadką ze szkoły czy fabryki. Zastanawiamy się co robić. Do domu? Eee... nie warto. Więc może do kina? A co grają? Okazuje się, że film, na którym większość z nas była już kilkakrotnie. No, ale że do domu nie chce się jakoś wracać — więc wybiera się kino. A na filmie ziewa się nieraz przez dwie godziny...

Gorzej jeszcze bywa w niedzielę, zwłaszcza jeśli to jesień, albo zima. Zamknięte stadiony sportowe, deszcz cały dzień przed nami, a tu nuda piekielna po prostu. Pozostaje czytanie. Czyta się więc książkę. Później, wieczorem można skoczyć do koleżanki. Ona nudzi się w sposób zupełnie podobny.

— Co czytałaś?
— „Przy budowie”.
— Dobrze?
— Owszem...

Ale tak, we dwójkę — to nawet jakoś i dyskusja się nie klei. Milknijemy. Wieczór

mija nieznosnie i wolno. I to ma być odpoczynek!...

A jak pragniemy spędzać wolny czas?

Chciałabym to przedstawić w formie konkretnego planu.

Sobota — popołudnie. Po pracy, albo nauce zostajemy uszyscy w świetlicy. Upřednio, np. tydzień lub dwa wcześniej — kierownik świetlicy, lub ten spośród nas, który zajmuje się sprawami kulturalno-oświatowymi, wyznacza książkę do przeczytania wszystkim członkom koła czy uczestnikom świetlicy. W sobotni wieczór zbieramy się, aby wspólnie podyskutować nad przeczytaną lekturą. Na dyskusji czas mija niepostrzeżenie. Można jeszcze wypróbować, jaki też byłoby z naszej gromadki chór (zakładam, że jeszcze chóru nie mamy). Naprawdę znajduje się ktoś, kto zagra na akordeonie czy harmonii. Po godzinie umiemy już prawie nową piosenkę. Teraz do następnej soboty będzie się ją nucić podczas pracy, na przerwach w szkole. W sobotę zaś — nauczymy się nowej.

Gdy przyjdzie wiosna i lato — sprawę rozwiążą nam wycieczki za miasto, lub (jeśli to będą większe ośrodki) zwiedzenie ciekawych obiektów miejscowych, zawody sportowe.

W zimie nastawiać się trzeba natomiast na spędzenie niedziel w pomieszczeniu zamkniętym. Ale i tu mamy ogromne możliwości w organizowaniu wolnego czasu.

Jeśli w sobotę urządzaliśmy konferencję czytelniczą — to oczywiście nie będziemy tego powtarzać w niedzielę. W niedzielę popracujemy z zespołem dramatycznym. To zajmie kilka godzin czasu. Potem gry świetlicowe. Gry, które uczą, które przypominają wiadomości z historii, literatury, geografii. Pamiętamy wczorajszą piosenkę. I już gotowa gra. Kto bezbłędnie powtórzy melodię i słowa?

Tu można zastosować wykupywanie fantów. Na koniec zabawy — piosenkę powtarzamy chórem.

Po południu jeden z kolegów proponuje urządzenie błyskawicznego konkursu czytelniczego. Jak go przeprowadzamy?

Jest kilka sposobów.

1) Kto najlepiej streści powieść? — albo

2) Kto najlepiej scharakteryzuje postacie? — albo

3) Jakie zakończenie dałbyś książce?

Po zabawie tanecznej wybieramy się razem do teatru (to także musi być zaplanowane wcześniej). Jeśli w naszym mieście, lub miasteczku nie ma teatru — to z pewnością jest kino. Film normalnie zmieniany bywa co dwa tygodnie. Zamiast iść do kina pojedynczo — idziemy wszyscy razem. Później, pełni świeżych wrażeń dyskutujemy o filmie.

Tak spędzona niedziela zostawi na pewno każdemu z nas — jak najbardziej mile i cenne wspomnienia. Obok rozrywki, obok wesołej zabawy — każdy z nas nauczył się przecież czegoś.

HANKA KORNACKA
Katowice

Uczmy się tańców ludowych

W jednym z numerów „Sztandaru Młodych” z br. zeszłego wydruku list koleżanki Gidzińskiej o niewłaściwym zachowaniu się młodzieży na zabawach. Niewątpliwie kol. Gidzińska miała rację. Odbrymmy większość zabaw młodzieżowych pozbawiona jest tańców ludowych, a nawet tak łatwe i popularne stosunkowo tańce jak kujawiak, walc, polka czy oberek należą do rzadkości. Za to do stałego repertuaru należą rumba i samba przeplatane tangami, tancerzami przez złotą młodzież „delfinem” — stylem, który jest obrzydliwym wytworem amerykańskiej „kultury”.

A przecież zabawa jest dla nas zasłużona i konieczna rozrywką po codziennym nauce i pracy! Czas ten powinien być spędzony w należytej, młodzieżowej atmosferze.

Kol. Gidzińska słusznie zauważyła, że zetempowcy na zabawach gdzieś się „rozpylają”, a rozpoznać ich można jedynie po znakach ZMP.

Dlatego sprawa odpowiedniego zachowania się ZMP-owców na zabawie jest dla nas szczególnie ważna i uważam, że powinna być szerzej omawiana i dyskutowana przez czytelników „Sztandaru Młodych” na łamach naszego pisma.

Sprawa ta była omawiana na jednym z zebrzań naszego koła. Wśród naszych członków nie ma takich „złotych młodzienaszek”, ale jednemu koleżance niezorganizowanemu zwróciło koło uwagę na niewłaściwe zachowanie.

List kol. Gidzińskiej „Nauczmy się sami bawić, a potem uczmy innych” przyczynił się bezpośrednio do powstania przy naszym kole kursu tańców ludowych. Program przewiduje przede wszystkim naukę tańca walc (mało kto go należyście tańczy), kujawiaka, polki i oberka.

Już sama liczba uczestników kursu (około 60 osób) oraz pierwsze dwie odbyte lekcje świadczą najlepiej, że młodzież chce tańczyć tańce ludowe.

Uważam, że podobne kursy mogłyby powstać przy wielu kołach szkolnych ZMP, abyśmy nauczyli się naprawdę bawić. Orkiestry (gdzie zetempowcy należyście zajmują się tą sprawą) na pewno zmieniają swój dotychczasowy źle dobrany repertuar.

Chciałbym podkreślić, że moim zdaniem nie kto inny a właśnie zetempowcy powinni być propagatorami kultury ludowej, piosenki, tańca, muzyki.

Ze właśnie zetempowcy, kontrolując i zmieniając swój własny styl zabawy — winni wydać kosmopolityzmowi bezwzględna walkę.

ZDZISŁAW GŁUGIEWICZ
(Siedlice)

Filipiny

AMERYKAŃSKA KOLONIA

„Mała filipińska stenografistka w nakrochmalonej sukience i urzędnik w czystej białej koszuli wydają połowę swego dziennego zarobku na śniadanie. Wieczorem wracają do domu — do baraku ze starych desek lub blachy, składającego się z jednej izby, gdzie często gromadzi się szesnastoosobowa rodzina. Manila nie jest wielkim miastem, w którym istnieją zaułki — jest to miasto zaułków, w którym istnieje tylko mała, lecz bijąca w oczy swym przepychem dzielnic bogaczy”.

Jak widzimy, nawet korespondent re-akcyjnego pisma amerykańskiego „Reader's Digest” Clark, nie może powstrzymać się od opisów nędzy, panującej na Filipinach — wspaniałych rządzących przez Amerykanów za pośrednictwem marionetkowego rządu Quirino. Filipiny — bogate źródło tanich surowców — tworzą rozległy archipelag, leżący na wschód od półwyspu malańskiego u południowo-wschodnich wybrzeży Azji. 20 milionowa ludność, która w 52 proc. składa się z analfabetów, zajmuje się niewolniczą pracą na bogatych plantacjach palm kokosowych i polach ryżowych, należących do miejscowych obszarników lub będących własnością Amerykanów, którzy od pół wieku bezkarnie eksploatują wyspy filipińskie.

Amerykańscy władcy wysp

Olbryzie bogactwa naturalne, a wśród nich przede wszystkim nafta, rudy manganu i miedzi, przyciągnęły chciwych przemysłowców amerykańskich, którzy gwałtem i przemocą podporządkowali sobie feudalne rządy i rozpoczęli plądrowanie.

W czasie 2-ej wojny światowej Japonczycy przy pomocy zdrajców narodu filipińskiego — miejscowych kacyków i kapitaistów, rozbudowali na Filipinach kopalnie i rafinerie nafty. Amerykanie po „wyzwoleniu” wysp natychmiast objęli w posiadanie cały przemysł. Starał się o to usilnie znaną dziś wszystkim „super-gangster” — specjalista od uciemiężania bezbronnych narodów — gen. Mac Arthur, współwłaściciel filipińskich kopalń złota i miedzi.

W kwietniu 1946 roku — Kongres USA uchwalił tzw. ustawę Bella, dającą kapitałom amerykańskim równouprawnienie z przedsiębiorcami filipińskimi. Władze filipińskie ustawę tę, rzecz jasna, zatwierdziły.

W 1948 roku firma „Standard Vacuum Oil Company”, będąca własnością miliarderów — Rockefellerów, zdobyła sobie monopol na eksploatację złóż naftowych na terytorium o prawie 2 i pół milionach akrów. Inwazja gospodarcza Ameryki całkowicie zniszczyła Filipiny, które zmuszane są nawet do kupowania amerykańskich papierosów, chociaż same produkują wysokowartościowe tytoń. Zapanowało bezrobocie i obecnie ponad 3 miliony bezdomnych umiera z głodu. Eksploatacja gospodarcza idzie w parze z planami politycznymi.

Rząd adiutantów i slug

Imperialiści amerykańscy, opanowując wszystkie tereny nadające się na bazy wyprawowe przeciwko ludom Azji, nie prze-

oczyli Filipin. Jednak znając nienawiść, jaką żywi do nich lud, oficjalnie dali wy-
sposm wolność, zabezpieczając przedtem
swoje interesy. Rząd został sformowany
„ze swoich ludzi”. Premier Quirino —
dawny agent amerykański, dostał również
wypróbowanych pomocników.

Na stanowisko ministra spraw zagranic-
nych gen. Mac Arthur polecił wyznaczyć
swoego adiutanta, przyzwoitego do
wysługiwania się swojemu panu — nieja-
kiemu Romulo.

Minister spraw wewnętrznych został
znany z nienawiści do ludu krwawy kat
buntów chińskich Satero Baluyut, zwany
„faszystą gen. Franco prowincji Pama-
panga”.

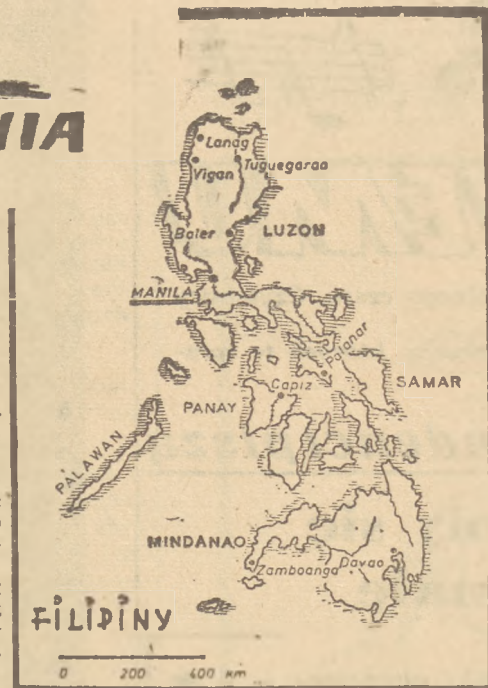
Mając do dyspozycji amerykańską broń,
bandycy trójka rozpoczęła rządy od mor-
dowania przedstawicieli Związków Zawo-
dowych i krwawej likwidacji wszystkich
działaczy postępowych. Nie zapomniano
o innych żądaniach Stanów Zjednoczo-
nych. A więc — oddano im 33 bazy wo-
jenne na przeciąg 99 lat, udzielono prawa
budowy nowych bas „gdy zajdzie tego
konieczność” — obiecano pomoc we wszy-
stkich „potrzebach”.

Pomimo oficjalnie ogłoszonej niepod-
ległości, Filipiny — nie przestały być ko-
lonią Wall-Streetu. Jej władcy przyswoili
sobie amerykański styl życia, sprzedają
prywatnie państwową własność, robią róż-
ne ciemne interesy, nie gardzą łapówkami.
„Manilla Chronicle” — gazeta filipińska
pisze, że „cała administracja rządowa,
zarazem jest gangreną przekupstwa” —
a amerykański dziennik „Nation” —
otwarcie mówi, że „Quirino bardziej dba
o biel swoich ubrań, niż o swoją reputację
i uczciwość”. Nic dziwnego: jaki pan —
taki kram.

„Hukbong” — wyzwolenie armia narodu filipińskiego

Naród filipiński postanowił kontynu-
ować walkę, którą rozpoczął w czasie woj-
ny przeciw japońskim okupantom. Teraz
walczy przeciw zdrajcom własnego narodu
i ich amerykańskim rozkazodawcom.

Wyzwolenie armia „Hukbong” co-
raz bardziej rozszerza swoje wpływy
wśród ludności archipelagu. Początkowo
złożona z luźno ze sobą powiązanych
oddziałów, znajdujących się pod różno-
rodnym kierownictwem — zjednoczyła
się w wielką armię wolności i postępu. Nie
pomogły karne ekspedycje i represje. Na-
ród ma dość uciekać. Pod okupacją rodzi-
mych i amerykańskich kapitalistów głód
i bezrobocie dziesiątkują ludność. Oddziały
„Hukbong” niosą ze sobą postęp i wiarę

w przyszłości. Korespondent amerykańskiej
gazety „Chicago Daily News” pisze, że
„ludność przyjmuje i wita oddziały „Huk-
bongu”, jak wyzwolenie, bohaterów i przy-
jaciół”, a agencja prasowa „Associated
Press” donosi, że „60 proc. ludności z cen-
tralnych prowincji kraju wstąpiło do
wojsk wyzwoleniczych”. Gdy adiutant —
minister Romulo przyrzekł Amerykanom
pomoc w zbrodni agresji na Korei, a
Quirino skwapliwie podał, że wysłał tam
5 tysięcy żołnierzy — „Hukbong” odpowie-
dzał na to szeregiem ataków na umocnie-
nie przez Amerykanów rejonu i zajął stoll-
cę prowincji Laguna, Santa Cruz.

Naród filipiński zatrze ślady po imperialistach

Wszyscy korespondenci z Filipin zgod-
nym chórem wołają, że cudzoziemcy czu-
ją się na wyspach, jak na bezczym czu-
gach. Nic więc dziwnego, że wsłuchano
imperialistów amerykańskich rośnie. Jest
to wsłuchanie bezsilna. Na nie nie przyda-
dzą się podjudzania dolarowej prasy,
krzyżujące jak np. czyni to „News-week”,
że „głosy z Białego Domu domagają się,
aby Stany Zjednoczone podjęły niezbędne
kroki, zanim nastąpi katastrofa”, na nie
przydadzą się skamienia pisma „Christian
Science Monitor”, namawiającego do „nie-
zwłocznej akcji celem zapobieżenia kata-
strofie i udzielenia poparcia dla... skom-
promitowanego i w najwyższym stopniu
niepopularnego rządu Quirino”. Marionet-
kowy rząd skompromitował się i jest nie-
popularny na Filipinach, a rząd Stanów
Zjednoczonych stale się kompromituje
i jest zniechęcony na całym świecie.
Ktoż mu pomoże? Pomoże sam naród fi-
lipiński i jego armia „Hukbong”, gdy wy-
padnie najdłuższą i zdrajców ze swego kraju
i zatrze po nich niesławne ślady.

L. S.

ŻAROSŁAW HASEK

TASIEMIEC

KSIEŻNEJ PANI

Znakomita księżna Me-
chlińska cierpiała na
tasiemca. Dotych-
czas nie było pewne,
czy w ciebie tego a-
niolu usadowił się
tasiemiec długoczułny, czy też
tasiemiec długonogi. Rodzą
będzie można ustalić dopiero
wtedy, gdy tasiemiec księżną
opuści.

Gorszą rzeczą było, że nad-
worny lekarz — Melichar nie
potrafił dotychczas wpisać na
pomysł, jak księżną choćby
po francusku wyjaśnić, na co
cierpi.

W jaki sposób ma to wy-
jaśnić temu aniołowi o deli-
katnych, arystokratycznych
rączkach, które nawet butów
nigdy nie rozwiązywały, które
dłatego były arystokratycz-
ne, że nigdy nie robiły?
Księżna pochodziła z czystej
anglosaskiej rodziny, była nie-
zmierznie długa, miała rudawe
włosy, była biała, była jednak
aniołem, gdyż założyła szpital
dla czterech slug palacowych,
których w służbie księżnej od-
znaczali się uczciwością i któ-
rzy z niewystarczającej pensji
pomarliby z głodu.

Znakomita księżna założyła
wieg dla nich przytułek, w któ-
rym obecnie mieszkali ci czter-
ej stary, odziani w ubrania
szpitalne, na które składał się
okropny płaszcz z białego su-
kna z ciemnoniebieskim koł-
nierzem. Mówiono także, że z
tytu, na spodniach z czerw-
nego sukna noszą wyszyty
herb księżny. To jednak było
nieprawdą. Herb księżny
miał jedynie na piersiach czap-
kach z czerwonym daszkiem.
Hlekoć zjawiali się na wsi,
dzieci dostawały drgawek ze
śmiechu.

trzy z nich zjadł, a resztę wy-
rzucił, gdyż mu nie smakowa-
ły.

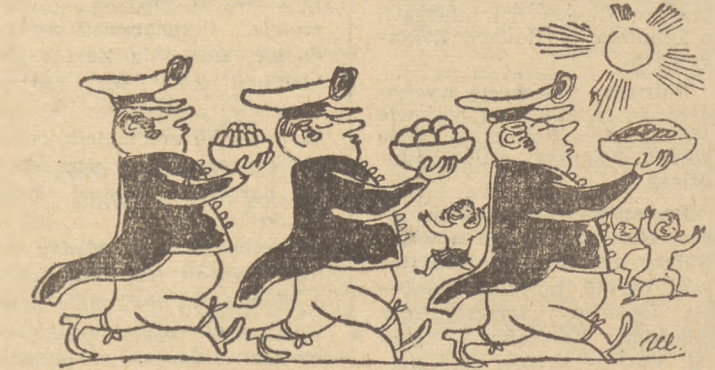
Pewnego razu księżna pani
dowiedziała się, że w chacie
pastuszej, stary Klebec znaj-
duje się w straszliwej biedzie
— i posłała mu całego anana-
sa.

Klebec sprzedał ananasa u
Zyda za gorzałkę, ale wypadek
ten nie odwrócił dobrego serca
księżnej pani od czynienia do-
bra. Przeciwnie, gdy oberwa-
nie się chmury zburzyło w do-
le nad rzeką dwie chaty, do
ludzi bez dachu nad głową wy-
słała lokal z dwiema misami
jagód ze śmietaną. Gdy umarł
dzwonnik, nie zwróciła i posła-
ła jego żonie pudełko cukier-
ków, prawdziwych włoskich
„orzeźwiających”, żeby biedną
kobietę orzeźwić.

Nie było człowieka, któryby
z palacu odszedł z pustym rą-
kami. Ten niósł agrest, inny
znow przeceki, a jeszcze in-
ny dąsławy. Księżna gorliwie
pomagała w zmniejszeniu bie-
dy i kiedy już ktoś naprawdę
nie miał co wyżyć do ust,
mógł być pewien, że pomoc
jest bliska. Jeśli szlachetna
księżna nie posłała mu pięciu
flaszek nafty, to z pewnością
posłała mu maszynkę spirytu-
sową.

Dla biblioteki szkolnej za-
mówiła „Sport Im Bild”, a po-
niżej była to cieszka gmina,
w której była także czytelnia,
zobowiązała się zamówić dla
niej prenumeratę wychodzą-
cą w Sarajewie czasopi-
smo „Bosnische Post”. A najlepszy
uczeń dostał od niej książkę:
„Horses, dogs, birds, cattle,
Accidents and Ailments. Publi-
shed by Elman, Sons and Co,
Slough, England.”

Krótko mówiąc, była anio-
łem.

Anielska księżna także czę-
sto bywała na dole, we wsi,
gdzie biedne dzieci obdarowy-
wała różami. — Wiedziała
swym delikatnym sercem nie-
gdy nie porzuciła na jed-
nym dobrodziejstwie i tak, kie-
dy pewnego razu biednej ko-
biecie, która porodziła, posłała
bukiet pięknych orchidei, było
pewne, że przy okazji posie
również orchidee na wies.

Cała okolica znała jej do-
broczynność. Kiedy we dwor-
ze umierała stara, bezżenna
komornica Peszlowa, księżna
posłała jej pięć kilogramów
włoskich orzechów. Gdy Pesz-
lowa zobaczyła lokal z orze-
chami, dostała czkawki i było
po niej.

Innym razem nieodczuli-
nie postanowiła czymś specjalnym
obdarować pastuchów Tondę,
którzy pasali gminne świni.

Wysłała po niego dwóch lokai,
którzy w gonitwie za nim o-
mało nóg nie pogubili. Wresz-
cie złapali go i wśród roz-
paczliwego krzyku przywiekli
do palacu, umyli go, a księżna
pani podarowała mu pudełko
farb do malowania. Tonda

korzonki wodne. Gdyby Wasza
Wysokość raczyła pójść nad
staw palacowy, ujrzałaby tam,
jak już nadmieniałem, pierwot-
ne kształty swego paszyta.

Wspaniała księżna nie rozu-
miała, gdyż w niewinności
swej, nie mogła wiedzieć, co to
jest tasiemiec.

— Nie rozumiem pana, miły
doktorze!

— Wasza Wysokość — rzekł
doktor ośniony jej niewinno-
ścią — niech Wasza Wysokość
raczy wziąć pod uwagę, że ta-
siemiec pojawiają się wyłąc-
nie w sferach arystokratycz-
nych. Znałem hrabiów, księ-
żat, ba nawet pewnego woje-
wodę, którzy, tak jak Wasza
Wysokość, również mieli przy-
jemność posiadać tasiemiec, któ-
re przy należytym leczeniu,
plekie wychodziły nazew-
natrz.

— Jak to nazewnatrz? — za-
pytała niewinna księżna.

Doktor zakaszlał.

— Dla czystych, wszystkich
czyste — rzekł wzniósł — wy-
szły tak samo, jak wychodzą
wspaniałe pasteczki strasbur-
skie, wyszły z zawartością zo-
łądka, a w przypadku wojewo-
dy, za delikatnym poszetem
z bekasów i raków rzecznych.

Znam wypadki, w których i
kardynałowie mieli tasiemce,
a ich wyjście z ciała świadczy
z książką do nabożeństwa w ręk-
u. Pewien władca europejski
rok rocznie hoduje w sobie ta-
siemca, który wśród jego ludu
nieczyści się wielkim szacunkiem.

Obraża tasiemca, Wasza Wy-
sokość, ścigała tam jest jak o-
braza majestatu. W celu
stwierdzenia, że tasiemiec na
pewno wyszedł z ciała Waszej
Wysokości, dam jej kamerdy-
nerom pewne instrukcje.

Gdy doktor odszedł, wspa-
niała księżna posłała po swego
spowiednika.

— Wielebny ojcie — rzekła
z głęboką czcią — mam tasiem-
ca.

Spowiednik, tysy dziadek, za-
łamał ręce.

— To niemożliwe, nigdy
księżno, księżna jest chodzącą
niewinnością, przed jej róż-
ni tasiemca. Jeśli jednak ma księ-
żna tasiemca, w takim razie
jest on posłany od Boga, aby
księżna wierzy w miłość boga,
w dobroć nieskończoną, a be-
dzie po tasiemcu. Bóg raczył
księżną nawiedzić krzyżem
swej łaski i Bóg także księżną
z próby uwolni.

— Słyszałem, wielebny o-
jcie, że i kardynałowie mieli
tasiemce.

— I arcybiskupi i papież,
księżno, Święty Jan walczył z
nim na pustyni, a papież Jan
XIII wędrował z nim do Avi-
gnonu. Tasiemiec jest oznaką
cierpliwości i jest o nim napi-
sane, że unika grzeszników.

Tasiemiec w ciebie księżną
wyprawił swe harce.

Dzień w dzień doktor za-
le-

wał go odwarem z korzenia
paproci, polinodium filix mas-
odwarem z kory drzewa grana-
towego, mocnym odwarem z re-
zedy, dzień w dzień księżna
musiała pokać od 3 — 5 pe-
stek dyni, a potem naftalene,
która popijała olejem rycyno-
wym.

Były to znakomite i znane
środki przeczyszczające, toteż

wspaniała księżna im dłużej,
tym większą miała pewność,
że Bóg ją kocha, skoro tak
bardzo ją wypróbowuje.

Wreszcie, po czternastu
dniach różowy tasiemiec oc-
knął się w eleganckiej flaszce
ze spirytusem.

Jak skonstatował doktor, był
to tasiemiec długoczułny.
Księżna dumna była z jego
długości, gdyż sądząc według
niej, musiał ją Bóg bardzo ko-
chać.

Znow mogła spełniać swe do-
bre uczynki, które wskutek
walki z tasiemcem ostatnio za-
niechwyłała.

Pewnego dnia wybrała się
wied na wies.

Jadąc powozem dokładnie
obserwowała okolice. Potem
zatrzymała się przed wójtem i
zapytała go, czy przypadkiem
ktoś w okolicy nie jest chory.

Powiedział jej, że stary Ma-
ciej, ten, który jest na dożywo-
ciu pod numerem 132. — Księ-
żna wysłała lokaja, aby zapy-
tał, czego mu brak. Lokaj przy-
niósł jej wiadomość, że Ma-
ciej ma tasiemca.

Wiadomość ta wywarła na
księżną bardzo przykre wra-
żenie. Czy to możliwe, żeby zwy-
czajny i prosty człowiek, ja-
kim był stary Maciej, miał tak
że tasiemca, który był prze-
znaczony duszom wzniosłym?

W domu księżna ukłękła w
kapłany i wołała:

— Boże mój, czy to możliwe,
czy to możliwe?

Od tego dnia wspaniała księ-
żna zaczęła wędrować. Jej złote
serce przestało bić.

Przed śmiercią przekazała
swoego zakonserwowanego w
spirytusie tasiemca dla zbioru
róż szkolnych, a najstarszemu
słudze palacowemu — flaszeczkę
drogiego perfumu. Rozkazała
także, aby w rocznicę jej
śmierci wszystkie biedne dzie-
ci w gminie obdarowane zo-
stały agrestem, i aby w dniu
tym pozwolono biedakom zbie-
rać jagody i grzyby w lasach
księżnych. I wtedy skończyła o-
wa wspaniała księżna, akurat
3 lutego.

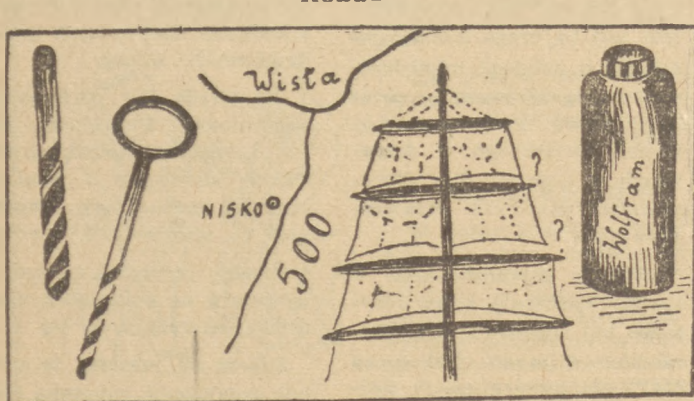
Niech jej Bóg da wieczny od-
poczynek — ale jak będzie z
agrestem, jagodami i grzybami
w rocznicę jej śmierci. 3 lute-
go, nie mogę zrozumieć.

*) Z tomu humoresk Jaros-
ława Haseka p. t. „Tasiemiec
księżnej pani”, który ukazuje się
nakładem Spółki Wyd. „Czy-
telnik” w przekładzie Stefana
Krysiaka.

POMYSŁ

Pod Redakcją A. Nowakowskiego

Rebus

Z podanego rysunku odczytać imię
i nazwisko słynnego radzieckiego ak-
tora filmowego.

A. WONKO — Stupsk

Rozwiązanie zadań z Nr 203

- CIĄGÓWKI OBRABOWA: „Sztan-
dar Młodych” (kuszka, z otok, as,
Indyk, żarna, om-wspak, kłos, owa-
dy, miech).
- LOGOGRYF: Stefan Zeromski —
„Ludzie Bezdomni” (spis-Seul, tryb-
Baku, eter-rajd, Fast-tusz, Azja-alki,
neon-Nowe, żwir-romb, etap-pole,
Rzym-mysz, ocet-trud, młot-trilo,
stok-Krym, karp-pion, irys-sęki).
- MAGICZNA FIGURA: paw, cera,
Pekin, aria, Wan.
- Za dobre rozwiązanie zadań z nr.
203 nagrody książkowe otrzymują:
- 1) Ewa Fichelkówna — Warszawa
Muranów 5 ul. Nowolipie 17 m. 41.
 - 2) Alina Gajewska — Warszawa
26, ul. Bliska 21 m. 35.
 - 3) Andrzej Marynowski — War-
szawa, al. Wojska Polskiego 29 m.
116.
 - 4) Paweł Mazur
 - 5) kad. Józef Musiał — Korpus
Kadetów KBW.
 - 6) Mirosława Obrębska — Ursus
36, ul. Dąbrowskiego 28-1.
 - 7) Cezary Pągowski — Pruszków
11, Sienkiewicza 15 m. 7.
 - 8) Tadeusz Skrzydłacz — Warszawa
36, ul. 29 Listopada 3 m. 11.
 - 9) Andrzej Wiliński
 - 10) Wiesław Zieliński — War-
szawa, ul. Sienna 46 m. 1.

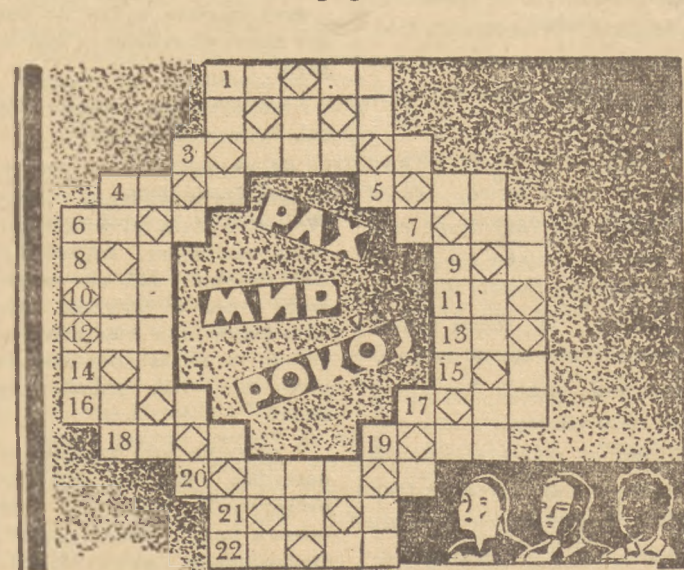
Nagrody autorskie

- działu rozrywkowego za m-c styczeń
1961 r. otrzymują:
- 1) Antoni Krawczyk — Łódź, ul.
Mieszczniaka 3a — za ciągówkę w
nr 9(217).
 - 2) Jan Sadowski — Łódź, ul.
Stanisławskiego 1 — za rebus w nr.
21(220).
 - 3) Antoni Krawczyk — adres J. w
— za logogryf w nr 11 (219).
 - 4) Kolo ZNP przy PKO — War-
szawa, ul. Marszałkowska 124.
 - 5) Zdzisław Kulak — Elbląg, ul.
3 Maja 38 m. 6 — za zadanie „Ile
razy?”

Odpowiedzi działu

- Kol. Stanisław S. — Bytów, ul.
Sikorskiego 35 P.P. — przesyła jest
o nadanie swego nazwiska, celem
przesłania należnej mu nagrody za
dobre rozwiązanie adan z nr. 143.
- T. Szpyt — Lubaczów — J. Kurzy-
mikołów, K. Opaliński — Lutyż,
E. Stangret — Byczyna, J. Marcin-
kowski — Tomaszów Maz., R. Lewik
— Ruda, I. Zawadzki — Warszawa.
R. Stach — Oświęcim, J. Krawczyk
Naczelnicze, A. Kluczyk — Złoty
Stok. Z nadesłanych materiałów nie
skorzystamy.
- J. Oczkowski — Kępiń, M. Cicho-
ki — Krasowice, S. Cymerys — Po-
znań, Zadania Wasze są mało sta-
ranie opracowane i dlatego nie u-
każą się.
- W. Romanek — Żubry. Logogryf
i zadanie matematyczne nie nadają
się do zamieszczenia. Zadanie z o-

Logogryf

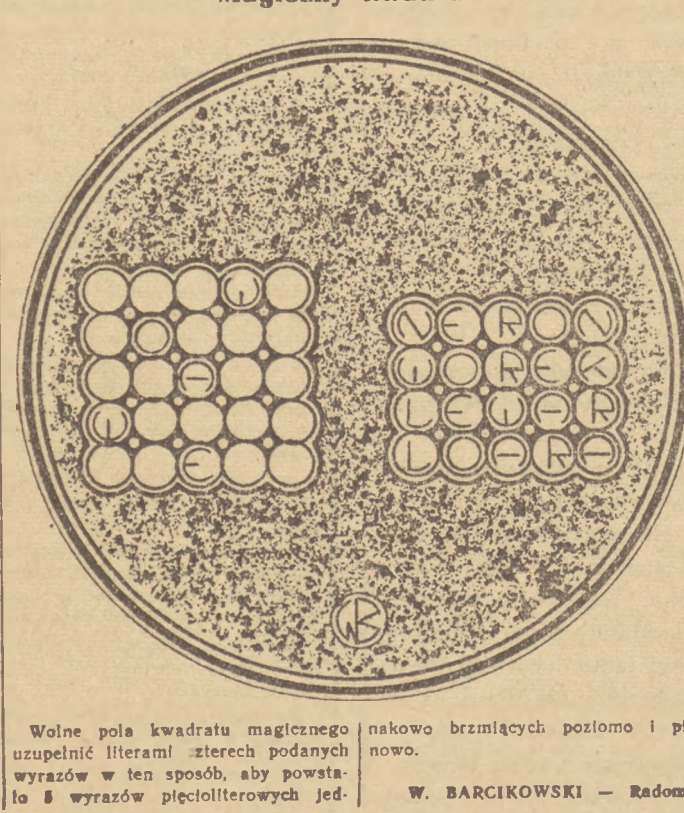
Do połączonych rzędów podanej li-
stwy wpisać 22 wyrazy o poniższych
znaczeniach. Literę w zaznaczonych
kratkach, czytane w kierunku zgod-
nym z ruchem wskazówek zegara, da-
da rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów: 1) Znak,
rys charakterystyczny. 2) Współ-
zawodnik, konkurent. 3) Postawie-
nie, zdecydowanie. 4) Dług portu-
wy. 5) Jedna z wysp Indonezji. 6)
Czwarta według oddalenia od słoń-
ca planeta układu słonecznego. 7) Je-
den z zmysłów. 8) Jedna z odznak
sportowych (w skrócie). 9) Miasto
powiatowe w woj. łódzkim. 10)

Miasto w ZSRR, między Kulbyse-
wem a Chabłinskim. 11) Część no-
gi. 12) Plak domowy. 13) Jednostka
wagi równa 40 funtom. 14) Główna
rzeka Egiptu. 15) Rzeki, nad którą
leży stolica Królestwa SRR. 16)
Stary pasterski orłowski. 17)
Miasto, w którym urodził się Stani-
sław Staszic. 18) Członek rodziny.
19) Rzeki, wpadająca do morza Lap-
tewskich. 20) Inaczej „wyprostowe-
nie”. 21) Płynność w wyka-
zaniu się, dar wymowy. 22) Narze-
dzie rolnicze.

F. GASSEWICZ
w. Wola k. Łidzbarku

Magiczny kwadrat

Wolne pola kwadratu magicznego
uzupełnić literami czterech podanych
wyrazów w ten sposób, aby powsta-
ło 8 wyrazów pięcioletterowych jed-
nakowo brzmiących poizmo i po-
nowo.

W. BARCIKOWSKI — Radom

DRUGA LIGA

Zakończone niedawno czterogru-
powe rozgrywki drużynowe II Ligi
przyniosły ostatecznie następujące
wyniki:

Grupa centralna: I. Kolejarz War-
szawa 25, II. Ogniwo Warszawa 23,
III. AZS Łódź 21 $\frac{1}{2}$, IV. CWKS War-
szawa 17, V. Włókniarz Zielarz
16 $\frac{1}{2}$, VI. Ogniwo Skarżysko 14 p.

Grupa północna: I. Spółnia Byd-
goszcz 27, II. Spółnia Grudziądz 22,
III. TFC-R Gdańsk Wrzeszcz 20 $\frac{1}{2}$,
IV. AZS Szczecin 15, V. Stal Ostrow
Wlkp 16 $\frac{1}{2}$, VI. Ogniwo Gdańsk 15 p.

Grupa południowa: I. Pow. Dom
Kultury Rzeszów 24 $\frac{1}{2}$, II. Kolejarz
Nowy Sącz 23 $\frac{1}{2}$, III-IV. Włókniarz
Częstochowa i Kolejarz Przemyśl
po 20 $\frac{1}{2}$, V. Kolejarz Częstochowa
19 i VI. Ogniwo Tarnów 12 p.

Grupa śląska: I. Dom Kultury Ka-
towie 27, II. Ogniwo Poznań, 21,
III. AZS Wrocław 26, IV-V. Gór-
nik Janów i Węgiel — Górnik Ka-
towie po 18 i VI. Kolejarz Świdni-
ca 15 p.

Zgodnie z regulaminem II Ligi
cztery pierwsze zwycięzcy poszcze-
gólnych grup: Kolejarz Warszawa,
Spółnia Bydgoszcz, Pow. Dom Kul-
tury Rzeszów i Dom Kultury Kato-
wie rozegrały w końcu marca „na
neutralnym terenie” (najprawdopod-
niej w Łodzi) mecz turniejowy
systemem „każdy z każdym” i dwaj
zwycięzcy tej ostatecznej elimina-
cji zaawansują do I Ligi, a cztery
ostatnie drużyny z poszczególnych
grup: Ogniwo Skarżysko, Ogniwo
Gdańsk, Ogniwo Tarnów i Kolejarz
Świdnica — spadają do Klasy A.

Walki tegoroczne w II Lidze nie
przyniosły zasadniczych niespodzia-
nek i faworyt poszczególnych grup
zwyzyli na ogół dość łatwo. Po-
ważne i mile niespodzianki nie plus
sprawili przede wszystkim: Ogniwo
warszawskie i poznańskie, nowo-
sądecki Kolejarz, wrocławski AZS i

WISZACHY

gdańskie TPP-R, in minus — AZS
Łódź, bezprzebieżny jeden z kandy-
datów do pierwszego miejsca w
swej grupie, AZS szczeciński i do
pewnego stopnia obie drużyny czę-
stochowskie.

Po raz pierwszy zorganizowana
w Polsce na tak dużą skalę impreza

DYSKUTUJEMY o stosunkach między MŁODYM a STARSZYM pokoleniem

Izolowanie się od starszych jest niesłuszne

Zabierając głos w dyskusji, chciałem zwrócić uwagę na list kol. Cemborka z Łodzi.

Twierdzenie kol. Cemborka, że oddzielenie młodzieży od starszego pokolenia wpłynęłoby dodatnio na wychowanie młodzieży w duchu socjalistycznym, nie jest słuszne. Nie możemy zapomnieć o tym, że gdyby nie starsze pokolenie, nie mieliśmyby jeszcze tak wspaniałych osiągnięć. Trzeba również pamiętać o tym, że wśród tego starszego pokolenia są członkowie Partii, z których my bierzemy przykład.

Podam tu przykłady z własnego doświadczenia. Pracuję w ZST 8, na oddziale silnikowym. Większość tego działu — to starsi fachowcy, ja pracuję dopiero rok. Pracując pod opieką тов. Булаки nauczyłem się nie tylko pracować dobrze, ale i utrwaliłem w sobie poprawne poglądy polityczne.

Dziś w ZST-8, 5-ciu członków naszej organizacji wstąpiło do Partii. Trzech z nich — to wychowankowie тов. Булаки. Ta-

kie również, aby funkcje w zakładach pracy były podwójnie obsadzone, a jestem za tym, aby nasz zdrowy element, pełen troski o lepsze, szczęśliwe jutro — szkolili młodych kolegów tam, gdzie się tylko da. Aby on udzielał rad i wskazówek na kursach organizowanych przez Radę Zakładową, Partię i ZMP, aby tam dokształcać się mogły nasze nowe kadry, budowniczo socjalizmu.

Wydało mi się, że nie powinniśmy robić podziału na starych i młodych, a na tych którzy chcą pracować dla ogółu i tych, którzy są wrogami budowy socjalizmu. Po jednej stronie winni stanąć ci, którzy swą pracą dołożyli cegiełkę w budowie państwa ludowego, po drugiej stronie ci, którzy są szkodnikami ustrój socjalistycznego.

Wspomniałem, że wśród przewodników pracy mamy starych i młodych. Ale czy dokładnie przyjrzelśmy się naszej młodzieży, która ma warunki do tego, a nie zastępuje na miano budowniczego socjalizmu? I z tej strony trzeba spojrzeć, nie trzeba zwać winy na starych, którzy byli wychowani w ustrój sanacyjny, którzy z braku świadomości niejednokrotnie nie mogą pogodzić się z dzisiejszą rzeczywistością.

Czy z taką młodzieżą, o której wyżej wspominałem, możemy zakładać młodzieżowe zakłady pracy? Według mnie — nie.

Wnoski, jakie stać wypływa, to: szkolenie ideologiczne tak starych, jak i młodych. Stać i systematyczne podnoszenie poziomu politycznego i zawodowego przyczyni się do przyspieszenia likwidacji różnic istniejących pomiędzy starszymi i młodzieżą.

Zdarzają się wypadki nieporozumień wszędzie tam, gdzie są ludzie — w fabryce, na boisku sportowym, w życiu prywatnym. Ale nieporozumienia te są czasem i bezpodstawne, a wyniki-

kają jedynie z braku świadomości.

W naszym codziennym życiu, przy plugu, tokarce, w szkole i domu, szczególnie ważną rolę odgrywa kobieta.

Matka, która rozumie, dlaczego budujemy socjalizm, będzie za wszelką cenę wpaść dziecku od kolebki swą ideologię. Mam tu na myśli matki nie tylko młode, ale i te, które są już u schyłku swego życia.

Pamiętam audycję nadawaną przez radio w początkach stycznia br., w której mówiła pracownica spółdzielni produkcyjnej woj. szczecińskiego, ob. Miklaszewska. Obywatelka ta straciła syna za okupacji hitlerowskiej, a teraz chce pokazać swą postawą, jak bardzo kocha ustrój, gdzie nie ma wyzysku.

Jej wypowiedzi potwierdziły fakt, że wśród starszej generacji tkwi nowa rodzica się walki. Wśród nich też rodzi się walka o szybszą realizację Planu 6-letniego. Takich ponad 50-letnich Miklaszewskich w Polsce są całe masy.

Są w Zakładach Starachowickich, we Wrocławskim Pafawagu, w Stoczni Gdańskiej, w spółdzielniach produkcyjnych, kopalniach itp. Dlatego uważam, że nie jest słuszne robienie podziału na starych i młodych — a na tych, którzy chcą pracować dla budowy socjalizmu i tych, którzy socjalizmu nienawidzą.

Takie, jak Miklaszewska odczuć opiekę, dać im odpowiedni warunki bytu, a one będą nam ciągnąć za sobą całe zastępy młodych i starszych ludzi do budowy lepszego jutra, nieznanego wyzysku, krzywdy, cierpienia i niedoli człowieka — do jutra, w którym poglądy między młodzieżą a starszymi nie będą miały różnic.

HENRYK KOJAC
Kielce

U kulaka Aleksandra Klika z gromady Ściele Nowy w pow. makowskim odkryto duże zapasy zboża schowane w kilku miejscach. Dotychczas Klik twierdził, że żadnych zapasów nie ma i zalegał w dostawie zboża oraz placeniu podatków. 13 bm. Kulak stanął przed sądem. Dokładne dane dotyczące procesu zamieszczamy na str. 1.

Na zdjęciu: sołtys Kryszek i robotnik rolny Ciechuta pokazują miejsce, gdzie Klik pod ślepką ukrywał worki z zbożem.

Foto-AR, fot. A. Nowosielski.

Śladem naszych INTERWENCJI

Znów wyjaśnienie, które nic nie wyjaśnia — tym razem od Wydziału Oświaty PRN w Wieluniu

Nasz czytelnik kol. Zdzisław Gmyrek z Rudy, pow. Wieluń, w swym liście do redakcji postawił wiele zarzutów.

Leokadii Hadrys, nauczycielce w szkole podstawowej w Rudzie. Podobno — ucząc dzieci — poświęca dużą część lekcji na opowiadanie przyżyć osobistych, które nie zawsze nadają się do opowiadania dla młodzieży i nie należą do programu szkolnego. Podobno pyta dziewczętą klasy V, nie umiejące lekcji: „Gdzieś to wczoraj Antka prowadziła? Długo był u ciebie”? Podobno kol. Hadrysówna na zajmując się na lekcjach dyskusją nad miejscowymi plotkami.

Wysłał mi w tej sprawie pismo do Wydziału Oświaty przy Prezydium PRN w Wieluniu z prośbą o zbadanie zarzutów i wyjaśnienie ich.

Po jakimś czasie otrzymał mi odpowiedź, którą drukujemy poniżej prawie w całości.

„W związku z Waszym pismem (itd itp)... Wydział Oświaty po zbadaniu sprawy dotyczącej się Hadrys Leokadii zawiadamia: Ob. Zdzisław Gmyrek uciekał XI kl. liceum ogólnokształcącego w Wieluniu ujął się za swoim bratem Stefanem Gmyrkiem, uczniem V kl. szk. podstawowej w Rudzie pow. wieluńskiego”

Już ten wstęp jest dla nas tajemniczy: „ujął się za bratem”. Dlaczego? Kto brata przesładował? Czyżby Hadrysówna?

Dalej czytamy

„Stanowisko ob. Zdzisława Gmyrka co do niewłaściwych metod stosowanych na lekcjach jest słuszne, jeśli chodzi np. o mieszanie się w sprawy prywatne sąsiadów, niemające nie wspólnego ani z wychowaniem, ani z nauczaniem, a tyczy się tylko spraw sąsiedzkich na wsi.

Gdy chodzi o treść zawartą w odpisie listu ob. Gmyrka aż do słów „Mamy sobie wyobrazić jak i czego pani nauczycielka uczy dzieci” (chodzi tu o fakty „zwierzeń z życia osobistego” przyp. red.) — to jak stwierdzono — fakty te nie są zupełnie wiarygodne...”

Długo zastanawialiśmy się w Redakcji, co to znaczy. Bo jeśli nie są zupełnie wiarygodne, to jakie są? I dlaczego nie są zupełnie wiarygodne? Które są wiarygodne, a które nie i w jakim stopniu? Itd itp.

Ale na to nie ma odpowiedzi w piśmie Wydziału Oświaty Prezydium PRN w Wieluniu.

Są natomiast niejasne wywody na temat podrywania autoritetu nauczycielki itp. Pismo Wydz. Oświaty twierdzi, że kol. Hadrys dokształca się, czyni postępy i pracuje społecznie. Nie zakładamy przecież z góry, że kol. Hadrys jest winna. Pewne fakty z listu kol. Gmyrka potwierdzają się, jednak co do innych nie dał nam Wydział Oświaty odpowiedzi. Nie napisał także, jakie ma kol. Hadrysówna zasługi na polu nauczania dzieci — bo to jest przecież jej głównym zadaniem.

Zakończył zaś Wydział Oświaty swe pismo zdaniem, które może znaczyć, powiesz w gablocie i pokazywać jako wprost klasyczny przykład „wyjaśnienia, które nic nie wyjaśnia”:

„...zarzuty skierowane do stosunku do ob. Hadrys wypływają być może z własnych pobudek ob. Gmyrka Zdzisława i nie mają tła społecznego”.

Nie rozumiemy w tym wypadku ani „nie mają tła społecznego” (dlaczego?), ani „osobistych pobudek” (gdzie fakty?) — ale najbardziej nie rozumiemy tego, „być może”, które brzmi dziwnie w piśmie poważnej instytucji.

Nam się wydaje, że za tym wszystkim kryje się niedbalstwo pewnego urzędnika, któremu nie chciało się dokładnie zbadać sprawy. Ale urzędnik ten zapomniał, że nie wolno w Polsce Ludowej zbywać byle czym listów i skarg z terenu.

Wobec tego prosimy Wydział Oświaty przy Prezydium Woj. Rady Narodowej w Łodzi o zbadanie sprawy kol. Hadrysówny i o puczenie Wydziału Oświaty przy PRN w Wieluniu, jak się wyjaśnia i załatwia skargi i zażalenia. (Z)

RADIO

na dzień 15 lutego 1961 r. (CZWARTEK)

Program I na fal 1322 m.

Widmości: 6.15. 6.30. 8.00. 12.04. 16.00. 20.00. 23.00. Gimnastyka 6.50.

5.10 Początek audycji. 5.20 Koncert dla świata pracy. 5.58 Stan pogody. 6.05 Polska pieśń masowa. 6.10 Wszelchnia Radiowa. 7.00 Muzyka. 8.05 Uwertury i wiązanki operetkowe. 8.55 Wszelchnia Radiowa. 9.15 Polska pieśń masowa. 9.20 Muzyka i aktualności. 9.50 Aud. literacka. 10.10 Aud. dla przed szkół. „Na wiejskim podwórku” — słuchowisko. 10.25 Radziecka muzyka filmowa. 10.50 Informacje. 10.55 Aud. dla kl. III — IV „Czyja to sprawa?” — słuchowisko. 11.15 Koncert solistów. 11.50 Głos młodych. 12.15 Uwertury. 12.45 Na zwłoka. 13.00 Aud. dla kl. III — IV. 13.30 Muzyka polska. 14.15 Opowiadanie ze zbioru: „Nowele ormiańskie”. 14.30 Koncert dla kl. III — IV. 15.00 Radziecka muzyka filmowa. 15.30 Aud. dla świetlic dziecięcych. 15.50 Taśmowa muzyka. 16.20 Dziennik warszawski. 16.35 Muzyka fortepianowa. 16.50 Punk inform. na odrzad SPO. 17.05 Odpowiedzi. 17.40. 17.45 Muzyka. 17.45 Radziecka muzyka filmowa. 18.00 Aud. oświatowa. 18.15 Gra Zesp. Gitarzystów. 18.40 Radiowy Express Włocławski. 18.00 Wszelchnia Radiowa. 19.20 Muzyka ludowa. 19.48 Lekcja języka rosyjskiego. 20.30 Muzyka. 20.50 Koncert z Bułapestru. 21.30 Muzyka i aktualności. 22.00 „Stalek niewolników” — H. Hei. 22.20 Ira. 23.10 „Rozmowy Muzyce”. 24.03 Hymn.

Program II na fal 367 m.

Widmości: 15. 6.00. 7.00. 8.00. 17.00. 20.00. 23.00. Gimnastyka 6.05.

5.10 Początek audycji. 5.20 Koncert dla świata pracy. 5.58 Stan pogody. 6.15 Polska pieśń masowa. 6.50 Polska pieśń masowa. 7.20 Wszelchnia Radiowa. 7.40 Muzyka. 7.50 Aud. dla kl. III — IV. 8.00 Muzyka polska. 14.15 Opowiadanie ze zbioru: „Nowele ormiańskie”. 14.30 Koncert dla kl. III — IV. 15.00 Radziecka muzyka filmowa. 15.30 Aud. dla świetlic dziecięcych. 15.50 Taśmowa muzyka. 16.20 Dziennik warszawski. 16.35 Muzyka fortepianowa. 16.50 Punk inform. na odrzad SPO. 17.05 Odpowiedzi. 17.40. 17.45 Muzyka. 17.45 Radziecka muzyka filmowa. 18.00 Aud. oświatowa. 18.15 Gra Zesp. Gitarzystów. 18.40 Radiowy Express Włocławski. 18.00 Wszelchnia Radiowa. 19.20 Muzyka ludowa. 19.48 Lekcja języka rosyjskiego. 20.30 Muzyka. 20.50 Koncert z Bułapestru. 21.30 Muzyka i aktualności. 22.00 „Stalek niewolników” — H. Hei. 22.20 Ira. 23.10 „Rozmowy Muzyce”. 24.03 Hymn.

Linia podziału nie przebiega według wieku

Wiemy, że młodzież wychowywana w warunkach ustrój socjalistycznego jest przodująca, świadoma swoich czynów w dziele budowy socjalizmu. Na nią też Rząd nasz i Partia nakłada wielkie obowiązki w realizacji Planu 6-letniego, co jest zupełnie jasne i zrozumiałe.

Mamy wśród przewodników pracy starych i młodych odda-

DONIOSŁA CHWILA ZMP-owcy z Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych wstępują do Partii

Od dwóch miesięcy uczęszczali na kursy szkolenia partyjnego I stopnia. Było ich sześć. Sześciu najaktywniejszych z tempowców z Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie. O ich pracy zawodowej i postępach w nauce mówiono ostatnio często na zebraniach zetempowców. O zetempowcach przegłoszeliśmy w kandydatów Partii dyskutowano także na zebraniach Komitetu Zakładowego.

24 stycznia br. na zebraniu Podstawowej Organizacji Partyjnej, po ogłoszeniu referencji, sekretarz Komitetu Zakładowego тов. Dudziński wywołał nazwisko Adeli Krajewskiej.

Zebranie było otwarte — a więc przyszedł na nie partyjny i bezpartyjny; licznie była również reprezentowana zakładowa organizacja ZMP.

Adela Krajewska wstała. Niełatwo jest opowiedzieć swój życiorys, gdy tak wszyscy patrzą na nią. A najtrudniej zacząć... Obejrzała się dokoła. Cisza... Czula, jak wszyscy z zainteresowaniem czekają na to, co ona za chwilę powie.

— Ja, Adela Krajewska, córka robotnika gazowni miejskiej, urodzona w 1928 r. Z początkiem po skończeniu szkoły, pracowałam jako robotnica w fabryce obuwia. Było to za czasów okupacji, w Austrii, dokąd to wywieźli mnie Niemcy. W 1945 r. wróciłam do kraju. W 1949 r. wstąpiłam do ZMP... Zorganizowałam brygadę produkcyjną... Ostatnio awansowałam na instruktorkę, a dziś...

Przerwała znów.

— „A dziś” — powtórzyła po chwili — wstępuję do Partii, zdając sobie doskonale sprawę z odpowiedzialności za zadania nałożone na mnie.

— Czy są pytania, towarzysze? — zapyta z kolei zebranych.

— Tak — powiedział wstając z miejsca jeden z robotników.

— I ja mam pytanie — odezwał się drugi i trzeci towarzysze.

Adela Krajewska znów podniosła się z krzesła i kolejno odpowiadała na zadawane jej pytania.

— No dobrze, towarzysze, a teraz przystąpimy do głosowania. Przypominam, że głosują tylko członkowie Partii przez podniesienie legitymacji — odezwał się тов. Dudziński.

Nagle Adela zobaczyła masę uniesionych do góry rąk. Po chwili zaś usłyszała ponownie głos sekretarza: „Towarzyska Adela Krajewska przyjęta została w poczet kandydatów ZZPR”.

Z kolei przyjmowano na kandydatów do Partii zetempowców kol. Zdzisława Gilarta, Zdzisława Kowalskiego i Alkreda Wójcikę. Tak samo, jak Adela Krajewska opowiadali swoje życiorysy. Towarzysze zadawali wiele pytań. Głosowano.

24 stycznia br. Podstawowa Organizacja Partyjna przy PWPW powiększyła się o 6-ciu

„Litere nie są już dla nas tajemniczymi znakami” Jak koło ZMP w Główczych, pow. Słupsk walczy z analfabetyzmem

W gromadzie Główczych pow. Słupsk jest jeszcze ponad 10 analfabetów. Większość z nich to robotnicy PGR-u i miejscowego Ośrodka Maszynowego. W tym duży procent stanowią kobiety, które do niedawna nauce nazywały marnowaniem czasu.

Sprawa likwidacji analfabetyzmu w gromadzie Główczych długo nikt się nie zajmował. Nikt z Gminnej Rady Narodowej, ani z Zarządu Gminnego ZSCH nie wnikał, dlaczego analfabeci w Główczech są tak oporni i nie chcą się uczyć. Gdyby wnikał, zobaczyłby, że zajmują się pracą zarobkową, ludzie ci nie mają czasu na kurs. Nikt z Zarządu ZSCH, ani Gminnej Rady Narodowej nie pomyślał, że w gromadzie jest koło ZMP, które może pomóc, znaleźć sposób na pokonanie tych trudności.

Koło ZMP w Główczych, liczące 20 członków, w okresie jesienno-zimowym postanowiło zająć się analfabetami. Przewidywano, że prowadzenie wspólne kursu będzie trudne, ponieważ dużo analfabetów chodziło do roboty, kobiety są obciążone dziećmi i pracą w gospodarstwie. Dlatego ZMP-owcy rozpoczęli naukę indywidualną. Każ-

dy z ZMP-owców jest odpowiedzialny za naukę jednego, lub dwóch analfabetów. Trzy razy w tygodniu, a nawet i częściej, pojawiają się ZMP-owcy w izbach analfabetów z kartkami papieru, z podręcznikami „Start” i gazetami. ZMP-owcy są mile widziani w domach analfabetów, ale zanim do tego doszło, trzeba było wyłożyć dużo trudu w przekonanie analfabetów do nauki.

Ważnym choćby pracą Janiny Organówny. Kol. Janina Organówna podjęła się nauczyć analfabeta Uczekową. Ale zanim przysięgała do pracy, odwieździła ją w różnych porach pod różnymi pozorem, niby to coś pożyczyc, czy pobawić się z dzieckiem. W ten sposób Organówna starała się przyzwyczaić Uczekową do swojej osoby. Często nawet pomagała kobiecie zbierać ziemniaki, lub zabawać dziecko i wykorzystywała każdą sposobność na rozmowę o oświacie.

Początkowo szło opornie. Uczekowa wykrzykiwała: „Tyłem żyła bez nauki i teraz się obejda, a ty mi się wynoś, nie przychodź mi tu więcej i nie przeszkadzaj w pracy”.

Nieraz kol. Organówna zastanawiała się, czy nie lepiej zaamiast Uczekowej wziąć do nau-

ki kogoś innego, a nawet całkiem porzucić to nauczanie.

Ale nie zrobiła tego. Wytyczyła siły i znów wracała do Uczekowej. Wizyty stawały się coraz częstsze, aż w końcu Uczekowa zrozumiała i zgodziła się na naukę. Dziś, gdy tylko kol. Organówna pokaże się w domu Uczekowej, ta rzuca najpilniejszą robotę i razem z córką, która chodzi do trzeciego oddziału, zasladają do nauki. Mąż Uczekowej, kierownik SOM-u, jest niezwykle zadowolony, że żona jego przestała być wreszcie analfabatką.

Robotnicza pochłania naukę. Uczekowa postąpiła. Kol. Organówna próbuje Uczekową wciągnąć do pracy społecznej, do Ligi Kobiet i skierować na kurs kroju, który prowadzi Liga Kobiet.

Każdy z członków koła ZMP w Główczych stara się jak najszybciej doprowadzić swojego ucznia do egzaminu. Np. Mieczysław Krajewski, który podjął się nauczyć ob. Cieplę — robotnika PGR-u. Kol. Krajewski jest zamknięty w sobie, nie opowiada zbyt wiele o postępach swego ucznia, tylko raz, w sekcjach, powiedział jednemu ze swoich kolegów, że on pierwszy musi doprowadzić Cieplę do

ST. NIEWIAROWSKI

